

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Luis Iturregi Uribarri

*Bermeo
Bizkaia (1934)*

Aurkibidea

Biografia

[Mañu](#) auzoko [Etxebarri](#) baserrian jaio zen 1934. urtean. Ama bertakoa zuen eta aita Belakokoa, Mungiakoa. Auzoko eskolan aritu zen 13 urtera arte. ikastea ez zitzaion batere gustatzen eta 16 urte gaz basoko beharretan hasi zen. Nabigatzen eta itsasoan, Dakarran besteak beste, aritu zen, baina gero igeltsero eta hargin bezala atera zuen bizimodua. Sagardogintzan eta erlezaintzan aritu izan da beti baserriko gainerako zereginekin batera.

Zintak

BRM-113

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2012-05-24
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiola, Nerea

BRM-114

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2012-05-24
- **Iraupena:** 32 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Eskolara barik gurago beharrean aritu

- **Erref:** BRM-113/002
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:06:21. **Bukatu:** 00:08:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Ez zuen gogoko eskola eta laster utzi zion joateari, 13 urte gaz. Mañuko eskolara kilometro biko bidea zuen. Gurago zuen baserriko lanetan aritu eskolara joan baino. Gero 16 urte gaz hasi zen basoan beharrean; 7 ogerleko irabazten zituen egunean.

2. Hargin beharretan

- **Erref:** BRM-113/004
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:10:06. **Bukatu:** 00:12:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:

Hargin lanak gaztetan ikasi zituen. Hainbat etxetan egin du behar eginkizun desberdinetan. Gero, bazkide batez hasi zen beharrean eta sekula ez zitzaion beharrik falta izan. Auzoko etxe bat berak egin zuen eta 135.000 pezeta balio izan zuen.

3. Mañuko eskola eta meza jendez beteta

- **Erref:** BRM-113/008
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:15:31. **Bukatu:** 00:16:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Mañuko eskola eta eliza umez beteta egoten zen. Aste Santuan errepidea ere jendez beteta egoten zen, ez baitzen autorik ikusten.

4. Taxian ospitalera sugeal haginka egin ostean

- **Erref:** BRM-113/010
- **Iraupena:** 0:04:19. **Hasi:** 00:16:32. **Bukatu:** 00:20:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk

Laburpena:

Karmen bigarren batean, suge batek besoan haginkatu zuen. Bermeora oinez eta handik taxian Bilbora joan ziren eta bost egun egin zituen ospitalean. Taxi-gidaria Adrian zen.

5. Eskolan erdaraz eta elizan euskaraz

- **Erref:** BRM-113/013
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:24:32. **Bukatu:** 00:25:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Dotrinako lezioak ikasi ezean, zigor gogorrek jartzen zizkien abadeak. Eskolan erdaraz egiten zuten eta elizan euskaraz. Soldadutzan ikasi ei zuen gero erdaraz.

6. Mañuko jaiak

- **Erref:** BRM-113/015
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:27:51. **Bukatu:** 00:29:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

Mañuko jaietan, Karmenetan, jatordu berezia egiten zuten. Piztiren bat hiltzen zuten, oiloa edo untxia. Santa Luzia egunez Mungia aldeko familia gonbidatu etortzen zen. Eskotean ordaintzen zuten jaietako gastua.

7. Abadeak erromerian argia kendu

- **Erref:** BRM-113/017
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:30:47. **Bukatu:** 00:31:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Erromerian dantzan zeudela, iluntzerakoan abadeak argia kentzen zuen.

8. Olgetak

- **Erref:** BRM-113/018
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:31:30. **Bukatu:** 00:32:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Marroka, kuite, txapaka... joasten zuten. Horietako jolas batzuk azaltzen ditu. Errepide inguruan bizi zirenek zuten bizikleta, besteek ez.

9. Euskarari zigorra

- **Erref:** BRM-113/019
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:32:35. **Bukatu:** 00:34:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Beraien gurasoek garrantzia ematen zioten eskolari, beste guraso askok, ostera, ez. Luisek gurago zuen etxean gelditu beharrean. Gerraostean, zigortu egiten zituzten eskolan euskaraz eginez gero; hori dela-eta, erdaraz egin behar izaten zuten nahiz eta ez izan erraztasunik.

10. Goi mailako ikasketak fraideentzako

- **Erref:** BRM-113/022
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:36:06. **Bukatu:** 00:37:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Bere anaia zaharrenak batxilergoa ikasi zuen Arantzazun. Mañu auzoan goi mailako ikasketak egin zituzten bakarrak fraideak izan ziren, hori zen normalena.

11. Kaletarrak baserrietara eskean

- **Erref:** BRM-113/025
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:39:57. **Bukatu:** 00:40:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Bermeoko jendea, kaletarrak batik bat, baserrietara joaten zen eskean. Baserrian arraina ere jaten zuten noiz edo noiz.

12. Esnea etxerik etxe saltzen

- **Erref:** BRM-113/026
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:40:47. **Bukatu:** 00:42:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Esnea Bermeon saltzen zuten etxerik etxe, esneduna geroago hasi zen beharrean. Esne-terrina asto gaian garraiatzen zuten.

13. Anegako bost kilo errotariarentzat

- **Erref:** BRM-113/027
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:42:20. **Bukatu:** 00:43:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

Artoa eta garia errotan ehotzen zuten. Bi errota zeuden: Goikorrota eta Olazarerrota. Mungia eta Bermeoko muga hortxe dago. Ur gutxiko errotak ziren, eta askotan Bakiora joan behar izaten zuten.. Anega bat (50 kilo) artotik bost kilo hartzen zituen errotariak. Ganaduari ere irina ematen zitzaion pentsu moduan.

14. Esne-terrinan okela eta indaba ezkutatu

- **Erref:** BRM-113/029
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:44:51. **Bukatu:** 00:46:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Bere osaba bat estraperloan aritzen zen. Bilbora esnea saltzen zihoalakoan, esne-terrinetan okela edo indaba sartzen zuen.

15. Soldadutzan erretzeko papera estraperloan

- **Erref:** BRM-113/031
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:47:36. **Bukatu:** 00:48:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Soldadutzan marinan egon zen. Ceuta aldera joaten zirenean, erretzeko papera ekartzen zuten estraperloan eta dirua asko irabazten zuten Cadizko moilan.

16. Igerian jakin barik tiburoi artean

- **Erref:** BRM-113/034
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:52:05. **Bukatu:** 00:53:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoko arriskuak

Laburpena:

<p>Baserritar zein kaletar, edozein joaten zen itsasora. Igerian jakin ez arren, Dakarren (Senegal) tiburoi artean ibili zen.</p>

17. Dakarren, atunetan

- **Erref:** BRM-113/035
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:53:00. **Bukatu:** 00:54:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:

<p>Dakarren (Senegal), atunetan, kanabera erabiltzen zuten. Prozesua azaltzen du. Karnatarako sei tanke zituzten. Hozkailuetan 20 tona inguru sartzen ziren.</p>

18. Zimarroietan

- **Erref:** BRM-113/037
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:55:09. **Bukatu:** 00:56:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Beste batzuk

Laburpena:

<p>Dakarretik (Senegal) lau egunetako bidea izaten zuten zimarroiak harrapatzeko lekura. Hilabete batzuetara bueltatzen ziren, antxoa kanpainagaz hasteko. Etxekoekin karta bidez komunikatzen ziren, ez baitzuten telefonorik.</p>

19. Antxoatan

- **Erref:** BRM-113/038
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:56:47. **Bukatu:** 00:58:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa

Laburpena:

Antxoatara ez ziren asago (urrutira) joaten. Sareak 200 braza inguru izaten zituen, 300 metrotik gora. Gaur egun, atuna hartzen da horrela. Ontzi bakoitzean 13 lagun egoten ziren. Portuko deskarga ere arrantzalearen eginkizuna zen. Bisigutan ez zen aritu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-07-23

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com